

ECLESIASTÉS

(Nguxěẽtaeruïarü ore)

**Guxüma i ngúchaũ rü
notüçaxmamare nixĩ**

1 ¹⁻²Rü nhaa nixĩ i norü ore ga nüxũ yaxuxũ ga gumá orearü uruxũ ga Dawí nane ga Yerucharéüwa ãëxgacü ixĩcü: “Rü guxüma i ngẽmaxũgü rü notüçaxmamare nixĩ, rü guxüma rü nayacuax. ³¿Rü taxacürü mexũ nayaxu ya wüxi ya yatü nawa nax poraãcü napuracüxũ i nhama i naanewa? ⁴Rü duũxũgü rü nibuetanü rü togü rü niyuetanü, notürü nhama i naane rü nanaxaixrügumaraxũmare.

.....

Orearü uruũxũ ngupetüxũchiga

¹³Nagu charüxĩnü rü ngugüxũ icharüxãũx. Rü naxçax changux i guxüma i nhama i naanewa ixüxũ. Rü taxũ i guchaxũ nixĩ i yatüguétü naxúnagüxũ ya Tupana nax ngẽmatüüwa nangexmagüxũçax. ¹⁴Erü guxüma i taxacü ixüxũ i nhama i naanewa rü wüxi i notüçaxmamare nixĩ erü nhama wüxi ya buanecü ya taxucürüwama texé yayauxemacürüxũ nixĩ.

.....

¹⁶⁻¹⁷Rü yexguma rü chaugünatama chaca rü nhachagürü: ‘Nhxmax rü duũxũgü rü nüxũ nixugü nax chama rü nüxũ chacuaxüchixũ norü yexera ga yema nüxıra ãëxgacügü ixĩgüxũ ga Yerucharéüwa. Yerü chaugü ichaxã nax naxçax chadauxũ nax cuax choxũ yexmaxũ nax nüxũ chacuaxũçax i taxacü nixĩ i aixcuma mexũ rü taxacü nixĩ i notüçaxmamare ixüxũ.’ Notürü nüxũ chicuaxãchi rü guxüma i ngẽma nagu charüxĩnüxũ rü nhama buanecüxũ yayauxchaüçürüũmare nixĩ. ¹⁸Rü ngẽxguma yexera nüxũ icuaxgux, rü yexera tachixeãxê. Rü ngẽxguma yexeraxũ i cuax tüxũ ngẽxmagux, rü yexera ngüxũ tinge.”

**Ngẽma ngúchaũ rü ngẽma cuax rü
ĩnü i notüçaxmamare ixĩgüxũ nixĩ**

2 ¹“Rü chaugümaxã nhachagürü: ‘Nhxma rü tá nüxũ chaxü i ngẽma duũxũgü nagu maxẽxü rü namaxã nataãxëgüxũ, rü chaugüxũ tá chanadetaquexe i muxüma i ngẽmaxũgü.’ Notürü woo i ngẽma ĩnü rü notüçaxmamare nixĩ. ²Rü ngẽmawa

nüxü chachuax i ngêma cugü rü wüxi i notüçaxmamare yixixü, rü ngêma chaxunearü ngúchaüügü rü taxuwama namexü. ³Rü chauäxêwa nagu charüxinü rü tá nüxü chaxü ya yimá wíu ya ngúchiaciärü pora. Rü namaxã chaugü changãxêxê nax ngêmaäcü nüxü chacuáxüçax rü name nax ngêma naxüxü ya yatü nagu i ngêma ngunexüügü i nhama i naanewa nax namaxüxü. ⁴Rü taxü ga puracü chaxü. Rü íchanaxüxü ga äëxgacüpata ga taxüchine rü mexechine. Rü choxrütama úwanecü choxü nayexma. ⁵Rü chama ichanato ga nanetügü rü chorü putüranecügü. Rü yexma chanatogü ga naguxüraxüxü i nanetü i orixnaxçax. ⁶Rü puchu íchaxüxüxêxê nax yema dexámaxã yamegüxüçax ga yema nanetügü ga chatogüxêxêxü. ⁷Rü duüxügü ga puracütanüxüruxü ga yatüxü rü ngexü rü naxçax chataxe. Rü choxü nayexma ta ga togü ga chorü duüxügü ga chauchiügutama buexü. Rü yexgumarüxü ta rü yema Yerucharéüwa nüxíra äëxgacü ixigüxüärü yexera choxü nayexma ga wocagü rü carnérugü. ⁸Rü choxü nayexma ga muxüma ga úiru rü diêrumü ga togü ga nachixüanegüärü äëxgacügüxütawa rü chorü íanegüwa chayaxuxü. Rü choxü nayexma ga duüxügü ga iyatüxü rü ngexü ga chaüxçax wíyaegüxü. Rü chorü ngúchaü chaxü rü choxü nayexma ga ngexügü ga namaxã chamaxmarexü. ⁹Rü yemaacü nata ga chauchiga. Rü guxüma ga yema nüxíra Yerucharéüwa äëxgacü ixigüxüärü yexera choxü nayexma. Rü woo yemaacü nixí notürü taguma choxna nixügachi ga cuax. ¹⁰Rü guxüma

ga yema choxü ngúchaüxü rü chanaxü. Rü taguma chaugüna chanachüxu ga taxacürü taäxê. Rü guxüma ga chorü puracümaxã chataäxê. Rü yema taäxê nixí ga chorü natanü ga yema chaxüxü. ¹¹Rü yemawena rü chanangugü ga guxüma ga yema chaxüxü rü yema puracü ga guxchaxäcü chaxüxü. Rü yemawa nüxü chachuax ga notüçaxmamare nax yixixü ga yema rü nhama buanecü ya yaüxemachaücürüümare nixí. Rü taxuxüma i taxacü i mexü yixixü i ngêma nhama i naanewa ngêxmaxü. ¹²Rü yemawena rü meama nagu charüxinü rü nügümaxã chanangu i ngêma cuax rü ngêma notüçaxmamare ixixü. ¿Rü taxacü i to i puracü tá naxü i ngêma chawena äëxgacü ixixü? ¿Rü êxna ngêma marü üxütátama chawena naxüxü? ¹³Rü nhüxmax rü nüxü chachuax rü ngêma taäxêxü nax icuáxü rü nüxü narümemae i ngêma nax taechitamare imaxüxü, ngêxgumarüxü i ngêma ngóonexü rü ngêma éanexüxü nax namemaexürüxü. ¹⁴Rü ngêma duüxü i naäxêxü cuáxü rü mea nanangugü ega taxacü naxüxgu, notürü ngêma naechitamare maxüxü rü tama aixcuma mea naxünüäcüma taxacü naxü. Notürü chanangugü i ngêma naäxêxü cuáxü rü ngêma naechitamare maxüxü rü ngêmatátama nixí i norü gux. ¹⁵Rü chaugümaxã nhachagürü: ‘Ngêma naechitamare maxüxüriüütátama chayü i chamax. ¿Rü taxacüwa choxü namexü i guxüma i ngêma chorü cuax? Rü ngêma rü ta rü notüçaxmamare nixí. ¹⁶Erü tagutáma texé nüxna tacuaxächí i ngêma duüxü i

cuax nüxú ngëmaxũ rü ngëma duũxũ i naechitamare maxũxũ. Rü ngëxguma nangupetũxgu i ngunexũgü rü guxũxũ tarüngüma, rü ngëma nüxũ cuáxũ rü ngëma naechitamare maxëxũ rü ta nayue.’

.....

²⁰Rü ngëxguma nüxna chacuaxãchigu ga yema chaxũxũ ga nhama ga naanewa, rü chaugümaxã chiauxãchi nax yemaacü poraãcü chapuracũxũ.

²¹Erü ngëxguma texé ya nüxũ cuáxe rü taxuãëácüma mea puracüxe nax tangemaxũáxũcax rü notüçaxmamare tapuracü, erü guxüma i ngëma tayaxuxũ i tümaarü puracüwa rü togü i tama naxçax ixóóxëxüarü tá nixĩ. Rü ngëmaãcü i tümaarü puracü rü notüçaxmamare nixĩ erü tümaarü ngëmaxũgü rü togüarü tá nixĩ. ²²¿Rü taxacüwa nüxú namexũ ya yatü nax poraãcü napuracũxũ rü naxçax naxoegaãëxũ i nhama i naanewa? ²³Rü guxũguma i nhama i naanewa nax namaxũxũ rü ngúxũ ninge, rü nachixeãxë. Chütacü rü taguma narüngü i naãxë. Ngëma rü ta wüxi i ñnü i notüçaxmamare ixĩxũ nixĩ. ²⁴Rü ngëma rümemaexũ nüxú ya yimá yatü nixĩ nax nachibũxũ rü naxaxexũ rü nangóóxũ i ngëma norü puracütanü. Erü guxüma i ngëma rü ta Tupanawa ne naxü. ²⁵¿Rü texé ëxna tachibü rü ëxna tataãxë ega taxüchima Tupanagagu yixĩxgu? ²⁶Rü aixcuma nixĩ i Tupana tümaãëxũ tüxü cuaxëëxũ rü tüxna naxããxũ i cuax rü taãxë ya yíxema tümamaxã nataãxëxë. Notürü yíxema chixexüarü üruxũ ixĩxe, rü nüma ya Tupana rü tüxũ nayixerü nax tügü

tamarü ngëmaxũgüãxëëxũ, notürü yixcüama ya Tupana rü tüxna nanade i tümaarü ngëmaxũgü nax yíxema tümamaxã nataãxëxëna naxããxũcax. Rü yíxema chixexũ úxe rü guxüma i ngëma tayaxuxũ rü notüçaxmamare nixĩ erü tümaarü ngëmaxũgü rü nhama buanecü ya yauxemachaüçürüxũ nixĩ.”

Guxüma i taxacü i ngëmaxũ rü nüxú nangexma i norü ngunexũ nax nawa nanguxũ

3 ¹Rü nhama i naanewa rü guxüma i taxacü i ngëxmaxũ rü nawa nangu i norü ngunexũ, rü nangexma i wüxi i ora i tá nagu ínanguxũ. ²Rü nangexma i ngunexũ i nagu ibuxũ, rü nangexma i ngunexũ i nagu iyuxũ. Rü nangexma i ngunexũ i nagu itoexũ, rü nangexma i ngunexũ i nagu nabéxũ i ngëma itoxũ. ³Rü nangexma i ngunexũ i nagu namáetagusũ, rü ngunexũ i nagu tüxũ yaxüxũxüxüxũ. Rü nangexma i ngunexũ i nagu napogüexũ, rü ngunexũ i nagu naxüpatagusũ. ⁴Rü nangexma i ngunexũ i nagu ixaxuxũ, rü ngunexũ i nagu icugüexũ. Rü nangexma i ngunexũ i nagu iyutanüxũ, rü ngunexũ i nagu ipetaexũ. ⁵Rü nangexma i ngunexũ i nagu nutamaxã nagüanexũ, rü ngunexũ i nagu nuta nadexũ. Rü nangexma i ngunexũ i nagu yigüna inaixãchigüxũ, rü ngunexũ i nagu yigüna toxnamana ixĩxũ. ⁶Rü nangexma i ngunexũ i nagu taxacüçax idauxũ, rü ngunexũ i nagu irüchaxãchixũ nax taxacüçax idauxũ. Rü nangexma i ngunexũ i nagu namaxã inguxüxũ i ngëmaxũgü, rü ngunexũ i nagu ínawogüxũ. ⁷Rü nangexma i ngunexũ i nagu naxchirugu igáugüxũ,

rü ngunexũ i nagu nangaixtaxũ. Rü nangexma i ngunexũ i nagu iyarüchianegüxũ, rü ngunexũ i nagu idexagüxũ. ⁸Rü nangexma i ngunexũ i nagu yigü ingechaüügüxũ, rü ngunexũ i nagu yigüchi ixaieü. Rü nangexma i ngunexũ i nagu yigü idaixũ, rü ngunexũ i nagu yigümaxã rüngüxmüexũ. ⁹¿Rü taxacüwa nüxũ namexũ ya yatü nax puracügüxicatama naxixũxũ? ¹⁰Rü mea nagu charixĩnũ i ngẽma naguxũraüxũ i puracü i yatügüna naxãxũ ya Tupana nax ngẽmagu inachoxũcax. ¹¹Rü yexguma norü ngunexũwa nanguxgu rü Tupana nanaxü ga guxũma. Rü namexechi ga yema naxüxũ. Rü nhüxüchi ga nüma ga Tupana rü duüxũgüxũ nügü nacuaxxẽ woö i duüxũgü rü tama nawa nangugü nax nüxũ nacuaxgüxũcax i guxũma i ngẽma Tupana marü üxũ, rü ngẽma yixcũra tá naxüxũ. ¹²⁻¹³Rü nhüxmax rü nüxũ chacuax rü ngẽma duüxũgüçax rümemaxexũ nixĩ nax nataaxxẽxũ rü mexũ naxügüxũ. Rü ngẽma nax nachibüexũ, rü naxaxegüxũ, rü nayauxgüãxũ i norü puracütanü, rü guxũma i ngẽma rü name erü Tupanawa nixĩ i ne naxüxũ. ¹⁴Rü ngẽxgumarüxũ ta nüxũ chacuax i guxũma i taxacü i Tupana üxũ rü guxũgutãma nangexmaecha. Rü taxucürüwa tanaxüetü i ngẽma Tupana üxũ, rü taxucürüwa itanaxoxẽxẽ i ngẽma nüma naxüxũ. Rü Tupana rü ngẽmaacü nanaxü nax guxãma nüxũ ngechaüügüxũcax. ¹⁵Rü woetama marü nüxcüma nayexmagü i ngẽma nhüxmax ngẽxmagüxũ. Rü taxuxütãma yixcũra nangox i taxacü i tama nhüxmax ngẽxmaxũ. Rü nüma ya Tupana rü nüxũ

natauxcha nax natáeguxẽẽaxũ ga yema marü ngupetüxũ.

Taxũ i chixexũ i nhama i naanewa

¹⁶Rü ngẽma to i nüxũ chadauxũ nixĩ nax nangexmaxũ i taxũ i chixexũ i nhama i naanewa i ngextã chi inaxwaxexũwa nax mea nügümaxã inacuaxgüxũ i duüxũgü rü mexũgu nügümaxã inaxĩnüexũ. ¹⁷Rü chaugü nhacharügü: ‘Nawa tá nangu i ngunexũ i nagu Tupana tá nüxna nacaxũ ya yimã yatü ya mexũ ücü rü ngẽma yatü i chixexũ üxũ. Erü tá nangexma i norü ngunexũ i nagu tá nangóxũ i ngẽma marü ngupetüxũ rü ngẽma cúacü üxũ.’”
.....

Natüçaxmamare nixĩ nax yigü imuarü diëruaxxẽxũ

5 ¹⁰“Rü ngẽma duüxũ i diëru nüxũ ngüçaxxũ rü guxũguma yexeraxũ i diëru nanaxwaxe. Rü ngẽma norü diëruguma rüxinüxũ, rü nügüçax rü taguma nüxũ ningü. Rü ngẽma rü ta rü wüxi i ñnü i notüçaxmamare nixĩ. ¹¹Erü ngẽxguma yexera tüxũ nangexmagu rü yexera tanaxaiyaxũ. ¿Rü taxacüwa tüxũ name i ngẽma muxũ i diëru nax nüxũ idawenüxũmaxãxícãtãma itaãxẽxũ? ¹²Rü yixema puracüxe rü nangexma i ngunexũ i nagu írxarüwa tachibüxũ, rü nangexma i ngunexũ i nagu mea tachibüxũ, notürü guxũguma mea tape. Notürü ngẽma diëruaxüchixũ rü norü diërugagu taguma mea nape. ¹³Rü wüxi i nacüma i aixcuma ngechaü tüxna axũxũ chadau i nhama i naanewa. Rü ngẽma nacüma nax imuarü ngẽmaxũáxũ rü norü yorana tátãma guxchaxũ naxã.

¹⁴Erü ngëxguma tama mea tüxü ínanguxuchigu ega taxacüçax tataxegu, rü ngürüächí ngëxma tá nagux i guxüma i túmaarü diëru. Rü ngëxguma nangexmagu ya wüxi ya túmane, rü taxuxütáma naxçax ngéma tatax. ¹⁵Rü yema taxuüma ga taxacümaxã nhama ga naanewa nax nanguxü, rü ngëmaäcü tátama natáegu. Rü yema noxri nabuxgu rü nax nangexchiruxürüxü tátama nixí i ngëxguma nayuxgu. Rü taxuxütáma ga yema norü puracütanüwa nayaxuxü rü tá ninge.

.....

¹⁸Rü ngëmacax nagu charüxínü rü nhuxmax nax paxaächí nhama i naanewa Tupana tüxü maxëxëxü, rü ngëma rümemaexü rü taãxë tüxna äxü nixí nax nangóxü rü yaxaxüxü i ngëma tórü puracütanü i nhama i naanewa poraäcü naxçax ipuracüxü. ¹⁹Rü ngëxgumarüxü ta ya guxãma ya yíxema Tupana muxü i túmaarü ngëmaxügü tüxna äxë, rü nüma ya Tupana tüxü namu nax tanangóxü rü tayaxaxüxü i ngëma tüxna üxü. Erü ngëma nax tanangóxü rü tayaxaxüxü rü Tupanawa ne naxü. ²⁰Rü ngëma nax Tupana tüxü taãxëxëxügagu rü túma rü tama poraäcü naxçax taxoégaã nax nanuxüxü i túmaarü maxü i nhama i naanewa.”

.....

11 ¹“Rü name nixí i togüxü curüngüxëë, erü yixcúra i nümagü rü tá cuxü narüngüxëëgü.

.....

⁴Rü yíxema guxüguma buanecüxü ínanguxëxëxë nax nangupetüxü, rü tagutáma tatoes. Rü yíxema guxüguma

pucüxü ínanguxëxëxë nax iyanaxoxüçax, rü tagutáma tanabuxu i túmanetüarü o. ⁵Rü ngëxgumarüxü nax tama nüxü cucuáxü nax ngextá naxüxü ya buanecü rü tama nüxü cucuáxü nax nhuxäcü tangóxü ya wüxi ya buxe i túmaéanüwa, rü ngëxgumarüxü ta tama nüxü cucuax nax nhuxäcü taxacü naxüxü ya Tupana ya guxüarü üruxü ixücü. ⁶Rü itoechigüama erü tama nüxü cucuax nax ngexnerüne ya naxchire tá cuxü rüxüxü, rüexna guxüne tá rüxü. ....

Ucuxëgü i ngextüxücügüçax ixixü

⁹Rü nataãxë Pa Ngextüxücüx, rü nhama rü ta cupora! ;Rü nataãxë namaxã i ngëma cuxü mexü nhama rü ta cuxü natauxcha! ;Rü naxü i ngëma nagu curüxínüxü, notürü nüxna nacuaxächí nax guxüma i ngëma cuxüxüçax rü Tupana tá cuxna naxçax naca! ¹⁰Rü cugü nüxü rüngümaxëxë ixoegaãëgü, rü cugüwa nüxü naxoox i guxchaxügü! Erü ngëma mexechixü i ngunexügü i nagu ingextüxüxü rü wüxi i paxaächimare nixí.”

.....

12 ¹“Rü nhuxmax nax cungextüxüxü, rü ;nüxna nacuaxächí ya yimá Tupana ya cuxü ngoxëëcü rü nhama rü ta taíta cuxçax ínangugü i ngunexügü namaxã i norü guxchaxügü! Erü tá cuxçax ínangugü ya taunecügü ya nagu nhacüü: ‘Rü taxuwama choxü name nax chamaxüxü’, nhacuxü. ²Rü nüxna nacuaxächí ya Tupana ya cuxü ngoxëëcü nhama rü ta nabaxi ya üaxcü, rü tauemacü, rü ëtagü, rü naxüpa nax

naxěächianexũ rü napuxũ! ³Erü tá ínangu i ngunexũgü i nagu cuyaxũ rü cuxune rü tá niduxrux, rü guma cuparagü ga poraene rü tá nanaturaächitanü, rü noxretátama ya cupüta ínayaxügü nax cuchibüxcax, rü taxütáma yáxũgu cudau. ⁴Rü ngěxguma ngěma ngunexũgüwa nanguxgu rü ngěma cuxmachixě rü taxütáma taxacüũ naxĩnü, rü ngěma naga ya yima iwichi rü cuxcax tá nixígachigü. Rü ngěma werigü rü tá naxae notürü taxütáma nüxũ cuxĩnü. ⁵Rü dauxũ nax cuxĩxũ rü tá cumuũ, rü cumaxũwa rü tá cuxũ naxãücüma. Rü wüxi i yaxguax i puxeruxũ rü turaxũ, rü nügü itúmarexũ

tá quixĩ. Rü cuxmaxcax rü nataxutáma i curü ngúchaũ rü taxuwatáma cume. Rü ngěma nax yuwa cuxũxũ rü íanearü namawa rü tá nüxũ taxĩnü nax naxauxexũ i duũxũgü erü marü cuyu. ....

¹³Rü ngěxma nayacuax i chorü dexa rü marü nüxũ cuxĩnü. Rü marü guxũxũma chixu. ¡Rü Tupanaxũ nangechaxũ rü naga naxĩnü i norü mugü! Rü ngěma nixĩ i guxũma i ngěma Tupana tüxũ naxwaxexũ. ¹⁴Erü nüma rü tá tüxna naca naxcax i guxũma i taxacü ixũxũ rü mexũ rüxna chixexũ woo cúãcü naxũxgu” nhanagürü ga Charumáu.